

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számíttatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felölös szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Országos Függetlenségi és 48-as Párt elnöksége.

Budapest, 1905. január havában.

Nyílt levél

az aranyosmaróthi választókerület ellenzéki választóihoz!

A szövetkezett ellenzék határozata alapján az ellenzéki pártok megtartják mostani kerületeiket és az elhódítandó kerületekben az a párt állít jelöltet, amely a leg-sikeresebben küzdhet ott a kormánypárt ellen.

Az aranyosmaróthi kerület ezen egyezmény folytán a „Néppártot” illeti, tehát kötelességünk arra kérni az igen tisztelt elvtárs urat, hogy szavazatával támogatni sziveskedjék Karácsonyi Sándort, kinek megválasztását az összes ellenzék érdekében szükségesnek tartjuk.

Hazafias üdvözlettel

Kossuth Ferencz,

az Országos Függetlenségi és 48-as Párt s a Szövetkezett Ellenzék vezérlő bizottságának elnöke.

Az urna előtt.

Még csak néhány pillanat választ el bennünket az urnától. Legyen e rövid idő az elmélkedés, a magába szállás ideje.

Szent elveink döntő ütközete előtt állunk. A magyar szabadság, a magyar nemzeti állam becsületét kell megvédelmeznünk.

A magyarok Istene kezünkbe adta a választás jogát. Szabad, független akar-e a magyar nép maradni, vagy pedig eltűnni a föld színéről, hogy csupán történelmi emiék maradjon belőle.

Most van itt az ideje, hogy a magyar nemzet ensorsa felett maga döntsön.

Most, vagy soha.

Örök kárhozat és pusztulás lesz a mi sorsunk, ha e szent küzdelemben gyávaságot árulunk el. A magyar szabadság nem játékszer, éltető levegője nemzeti létünknek. S mikor arról van szó, hogy nemzeti létünk felett döntsünk, akkor nem állhat elő senki sem azzal, hogy még rá érünk, még van egy csepp levegőnk, még van egy kis szabadságunk.

Nem érünk rá. E hazában senki sem kételkedik abban, hogy korszakot alkotó forduló pont elé közeledünk. Nem lehet a magyar nemzet életében nagyobb fontosságú semmi sem, mint a haza szabadsága és függetlensége. Mindig szabadságát és függetlenségét támadták meg a nemzetnek, ha válságos időkbe jutottunk. Most is szabadságunk és függetlenségünk forog kockán.

Tág lelkiismeretű hazafiak mindig voltak, mert ha nem lettek volna, vége szakadt volna ezer év alatt ez élet-halál harc s az volt a mi nemzetünknek örökös átka, hogy saját kebeléből támadtak honfiak, kik a nemzeti vágyak érvényesülésének mindenkor szárnyát szegték.

Mert kik az átmeneti rázkódástól féltették e nemzetet, kik a lassu fejlődés tanát hirdették, az elvekkkel voltak kénytelenek megalkudni. Pedig vagy szabadnak kell lenni e nemzetnek, vagy nem. Ha igen, úgy legyen szabad, fél szabadságot nem tűr meg a nemzet jelleme, inkább elpusztul.

Legyen hát vége az örökös

TÁRCZA.

Küzdelem.

Írta: Hevesi József.

Nem tudok már visszaemlékezni annak a római császárnak a nevére, a nagy Lexikonban pedig lusta vagyok utána nézni, a ki megvendégelvén barátait mindennel, a mivel a szakácsművészet az inyeket csak megcsiklandozni képes; a ki jóllakatván őket a legpikánsabb, leghazább ételekkel, italokkal; a dözsölő vendégekre végre záport bocsájtott rózsalevelekből, szünni nem akaró, egyre sűrűbben hulló rózsalevelzárport, mely lassan-lassan elborította az egész ittas vendégséget, míg végre valamennyien belefulladások a rózsalevelek bódító illatu tengerébe.

Hát vannak a sorsnak olyan kiválasztottjai, akik egy egész életet végigdözsölhetnek a jómódban, kiknek fülemüle-nyelv a mindennapi eledelük, pezsgő nektár az öblögető vizük, míg végre azután életük boldogsága megcsömörülve fullad bele a gyönyörök, buja élvezetek rózsaleveleibe. Némelyek még idején ki tudják magukat ragadni az illatos halálnak puha karjaiból. Ezek kimenekülnek a friss levegőre és mozhón szívják magukba a friss éltető levegőt, hogy felocsudjanak a gyönyör, a kék mámorából. De a legnagyobb résznek nincs ereje kiszakítani magát a mámor öleléséből, ezek aztán belefulladások...

Ékessy báróékra örült pazarlással szórtá kincseit a jó szerenese. A bárót is, az aszszonyt is arany bölesőben ringatták, selyemből volt a vánkosuk, bársony a takarójuk. Puha papsit volt életüknek az útja, soha göröngybe nem kellett botlaniok s a gazdagság fénye melegen ragyogott reájuk. Mire vágy született a lelkükben, már halálra fojtotta a megvalósulás és minden kívánságuknak hű árnyéka volt a beteljesülés. Azaz, hogy árnyékról az ő ragyogó életsorukon szó sem eshetik. Mondjuk hát inkább, hogy vágy és megvalósulás két ikertestvér volt náluk. Egyszerre jöttek a világra.

Gyermekkoruktól kezdve, amióta csak szemük látni, fülük hallani volt képes: nem láttak egyebet, mint verőfényes, ragyogó menybolgot, nem hallottak egyebet, mint a megelégedésnek, a boldogságnak esedős harmóniában zengő muzsikáját.

És szerelmük sem ismerte meg a küzdelmek édességét, a kivított győzelem gyönyörűségét. Mintha egyazon tövön kifakadt rózsabimbók lettek volna. Mikor fesledezni kezdtek, már egymáséi voltak. Megszerették egymást és már egymáséi voltak, — Nem volt semmi akadály, melyet leküzdeniök, elhárítaniök, megdönteniök kellett volna. Hiszen mindkettőjüket aranybölesőben ringatták.

Két vagyon házasodott össze: mikor a két fiatal szív megszólalt. A szülők szívesen adták őket egymáshoz. És ők egymáséi lettek. És egy buja jólétben töltött

ifjuság után, lassan hullottak reájuk a boldogság rózsalevelei.

Szerelmük nem ismerte a küzdelmet. De képzelhető-e szerelem, melynek szükségére né volna reá, hogy a küzdelmek, szenvedelmek forró kohójában meg ne tisztuljon?

Ékessy báróék ősi kastélyukban puha fészket raktak. De mennyire nem illik e szerény szó „fészke” a rákfalvai kastélyra! Hiszen ez egy mesebeli tündérlak volt! A művészetnek, a fantáziának ezerféle raffinériája kápráztatta el a szemet, mely e esodás fényü termekbe bepillantott.

Minden csupa fény, csupa ragyogás. A gazdagságnak buja csillogása. A padlózatok mozaikján kelet puha meleg szőnyegei. Damaszk kerevetek a fal mellett, génuai bársonnyal bevont tabourettek. A falak selyemszőnyegén a legelső festőművészek halhatatlan alkotásai. Velencei üvegből karesu virágtartók, hollandi csilárok, melyek ragyogó fényt árasztottak. Az etagereken esodás művü ezüstedények, bronz szobrocskák és Tiphany legremekőbb alkotásai. És a butorok! Első mesterek, szobrászművészek faragványai.

Ime, ez volt Ékessy báróék fészke. Ez volt a milieu, melyben az élet gyönyörűségeit, a zavartalan boldogság mézét élvezniök megadatott. Gazdagság, jólét, ifjuság és gyönyör kínálgatták nekik mámoros gyümölcseiket és... lassan, lassan hullottak reájuk a boldogság illatos rózsalevelei.

Csak hogy a szerelem boldogságának az ára — a küzdelem.

megalkuvásoknak. Kérdemelte e nemzet már, hogy végre meglássa a teljes szabadság ígért földjét.

Most, vagy soha. Félre a kishitűség, félre a kételkedés. Alkotmányát, szabadságát akarják e nemzetnek megnyirbálni, visszaverjük a támadást s ha már a szabadság küzdelmét vivjük, ne elégedjünk meg a támadás visszaverésével, harcoljunk végig a küzdelmet, harcoljunk addig, míg a teljesen független és szabad nemzeti államot ki nem vívtuk magunknak.

Midőn az urna elé járulunk ezen magasztos gondolat lebegjen szemünk előtt s fogadjunk esküt, szentesköt, hogy elveink mellett utolsó csepp vérünkig kitartunk.

Éljen a független magyar nemzeti állam!

„A nemzet többsége.“

Dr. Ludvig Rezső röpirata.

Ezzel a címmel nagyérdékű röpirat hagyta el a sajtót, mely Tiszta grófnak a nemzet többségére való ezinikus hivatkozásait, mint a szappan buborékot teszi semmivé. Kimutatja megdönthetetlenül, hogy az a „nagy“ többség, melylyel Tiszta gróf ur az alkotmányt szétbontani igyekszik, a legszemérmetlenebb módon tetszeleg magának a többség gondolatával és a legarzáttalabban vindikálja magának a többség jogait, ennek minden való erkölcsi alapja nélkül, mert a többség sem a választó közönségnek, de még kevésbé a magyarságnak többségét nem képviseli.

Sokkal ismertebb az olvasó közönség előtt a szerző irodalmi munkássága és annak értéke, semhogy külön fel kellene rá hívni a figyelmét. Ez a dolgot is magamagát dícséri. Ezzemenete röviden a következő:

Ha egy futólagos pillantást vetünk a választási térképre, azonnal szemünkbe ötlök az, hogy az ellenzéki kerületek zöme az ország közepére esik.

Stefi bárónő egy napon úgy találta, hogy az a sok fény, az a puha kényelem, ez a zavartalan jólét, a sok gyönyör, melyet küzdés nélkül nyújt feléje az élet, unalmas. Mintha az égnek örökös verőfénye, mely eddig reá mosolygott, az életnek örökös harmóniája, mely körülzengte, kissé untatná: az örökös méz, mintha émelgő volna.

És ezek a káprázató fényű termek, mintha üresek volnának! A levegőnek buja illata mint ha fojtogatná. Nem tudta mi a baja. De érezte, hogy valami nincs rendben. Meg van minden és mégis, mintha hiányzanék valami. De mi? A férje, a báró, oly kedves volt hozzá, oly gyöngéd, oly előzékeny. Mintha életének csupán csak az lett volna a feladata, hogy kis felesége vágyait lesse, hogy azokat megvalósítsa. Soha egy felhő, egy árnyék nem borult rájuk, zokszó közöttük el nem hangzott.

És mégis nesztelenül hullottak le rájuk az illatos, fojtogató rózsalevelek.

Ékessy báró szintén úgy érezte, hogy valami hiányzik a boldogság teljességéből. A fény és pompa ami körülvette, a gazdagság, amely lehetővé tette neki, hogy minden kívánságot kielégítsen, nem volt képes friss áramlatot hozni a tikkadt légkörbe, mely őket fojtogatni kezdte. A felesége bájos volt, szép volt, gyönyörű volt. És ő imádta mélyen csendesen.

Hanem hát a férfit is vágyai vezérik. Érezni kezdte, hogy megtesped ebben

Az egész országot tekintve, a képviselők 59%, a volt kormánypárti, a disszidenseket is beleszámítva, a tót nyelvterületen azonban a szabadelvűparti képviselők aránya 65%-ra, a ruthén nyelvterületeken 71.5%-ra, az oláh nyelvterületen 82%-ra, a német nyelvterületeken 86-6%-ra, a szerb nyelvterületeken pláne 91%-ra emelkedik, az összes nemzetiségi területeket összevéve 76%-ra szökik, holott ez az arány a magyar nyelvterületeken az országos átlagnál jóval alacsonyabb: 48.04%. Míg a kormánypártiak az ország legmagyarabb két részben a Duna-Tisza közén és a Dunántul megválasztott képviselőknek csak 46.5%-át teszik, addig Erdély 74 képviselője közül 59, vagyis 80% kormánypárti! A kormánypárti képviselőknek több mint fele a nemzetiségi nyelvterületekről kerül ki, míg az ellenzéki képviselőknek több mint 80%-át a legmagyarabb vidékek választó közönsége küldi a képviselőházba.

Bámulatos az a törvényszerűség, a mely szerint — egy-két kivételtől eltekintve, a magyarság számarányának emelkedésével az ellenzéki képviselők száma emelkedik, csökkenésével pedig fogy.

A nemzetiségi nyelvterületen megválasztott képviselők több mint 80%-a kormánypárti s ez elég kiáltóan bizonyítja azon állításunkat, hogy a képviselők pártállása és a magyarság aránya között félreismerhetetlen összefüggés létezik.

A fajmagyar nép zöme ellenzéki s ennél fogva a szabadelvűpárt monopoliumát csak úgy tarthajta fenn, ha az egész állam hatalmas apparátusával és a bőséges pénzforrásaival ráfekszik a nemzetiségi kerületekre és a többséget azokból meríti.

Már maguk a puszták számok is azt mutatják, hogy az ellenzéki a nemzet többsége. Igaz ugyan, hogy a képviselők számát tekintve, még mindig a kormánypárt volt többségben, de már a választók számát tekintve az egyesült ellenzék és a disszidensek együttvéve tekintélyesen több választó nevében ülnek a tisztelt Házban, mint számra nézve a kormánypárt.

A jelenlegi alakulások szerint Tiszta és gárdája a képviselt 387.294 választót, míg a magyar alkotmány védelmére egyesült ellenzéki pártok és csoportok 477.667 ember nevében beszéltek és cselekedtek! A többség tehát 90.373 az egyesült ellenzék javára.

Már ez alapon is kimondhatjuk, hogy

a küzdelem nélkül való jólétben. Megposványodik, mint a park tava, ha örökre csak a nap sütne reá és soha tisztító vihar paskoló ostorával föl nem kavarná. Érezni kezdte ő is, hogy bár megvan mindene, mégis hiányzik valamije.

Hiszen rég megírta azt má a költő: A mozdulatlan, a holt nyugalomnál többet ér az élő szenvedés...

És ez az örökös nyugalom, ezek az örök derűben fénylő napok, amelyeket nem tett változatosabbá egyetlen árnyas felhő sem, az örökké mosolygó virágok, melyek maguktól borulnak a lábai elé, kezdtek untatni.

Az élet gazdagon terített asztalára mind sűrűbben kezdtek hullani a fojtogató rózsalevelek...

Felhőre, viharra, küzdelemre volt szükség, hogy ez a harmonikus két élet meg ne tespedjen.

És az a csillag, mely a szerencse sugaraival szórta már bölcsőjükre: a szerencse csillaga most sem hagyta cserben. Megjött a küzdelem.

Persze nem anyagikban. Hiszen a gazdaság Ékessy bárónéknál erről szó sem lehetett. Egy kis felhő jelent meg mely nyári zivatart hordott a méhében. Zivatart, mely a tikkadt levegőben ózondus légáramlatot hozott.

A felhőt gróf Ladányi képviselte, aki vendégségbe jött egy szép napon (hiszen itt mindig szép nap volt!) Ékessyékhez. A gróf régi jó cimborája volt Ékessynek.

választó-közönségünk zöme nem helyesli a kormány politikáját s hogy az ellenzék képviseli a magyar nemzeti akaratot.

A parlamenti reform, bármely alapon történjék, kétségtelenül és kizárólag a fajmagyarság politikai súlyát és befolyását emelné.

A helyzet annyira mostoha a magyarokhoz, hogy minden változtatás csak javára szolgálhat. A mai helyzet abnormitása világosan kitűnik abból, hogy míg a tulajdonon nemzetiségek lakta részek: a Felvidék és Erdély 6.2 millió lakossa 180 képviselőt küld a parlamentbe, addig a magyarság zömét magába ölelő Duna-Tisza köze és a Duna, amelyek gazdaságilag, műveltségileg és politikailag jóval felette állnak az előbb említett országrészeknek. 6.3 millió lakosukkal csak 135 képviselőt választanak.

Az irányadó körök nagyon jól tudják mindezt és ez a fő oka annak, hogy a parlamenti reform még mindig késik, ez az oka annak, hogy Tiszta a junktimot elvetve, csak a házszabályok reformja, a nyaktiló házszabályok oktozálása után hajlandó a parlamenti reformot megvalósítani.

Az egészséges és tisztességes intenczióval végrehajtott parlamenti reform feltétlenül katasztrófát hozna a szabadelvű, helyesebben a kormánypártra, amely évtizedek óta ül a nemzet nyakán s amely mindeddig lehetetlené tette, hogy az igazi magyar nemzeti akarat megnyilatkozzék.

A helyes alapokra fektetett parlamenti reform egy új korszakot jelentene a magyar nemzet történetében. Hazugságokon, korrupción és erőszakoskodáson felépült kormányzati rendszerünk recsegve-ropogva omlana össze, hogy helyet adjon a magyar nemzeti akarat igaz letéteményeseinek, egy teljesen új, a magyar nemzet politikai, gazdasági és kulturális szükségleteiből áthatott kormányzatnak.

A nagyon tanulságos füzet 40 filléért minden könyvkereskedésben kapható.

Harcok — küzdelmek.

Az igaz ügy érdekében folytatott harcot ugyanazzal az erővel, buzgalommal és nemes kitartással folytatja Karácsonyi Sándor, mint amilyennel megkezdette. Sorra járja be a választókerület többi közsegeit, hogy mindenütt egy-egy szemet illeszzen diadalainak hosszu láncolatához. Ammerre csak megfordul, mindenütt hü-

Több mint jó ezimbora; barátja volt. Az ifjuságnak sok bohó emléke fűzte őket egymáshoz.

Most váratlanul toppant be hozzájuk.

— Mi történt ebben a tündérlakban?

Ezekkel a szavakkal köszöntött be a ránkfalvi kastélyba.

Igaz örömmel fogadták. Az asszonyka örült, hogy hallgathatta ennek a deli, szép fiatal embernek az egészséges kacagását, mely változatosságot hozott életének egyhanguságába.

A férjnek szinte örömet okozott, hogy van valaki a háznál, akivel kibeszélgetheti magát, egy meghitt, régi, jó barát, aki jóízű beszélgetéssel váltotta fel az örökös turbékolást...

Gróf Ladányi fiatalságtól, jókedvtől, sugárzó deli alakja akkor változott át felhővé, mikor a báróné ragyogó szépségétől elvakulva, hódolni kezdett neki. A gyönyörűségű szép asszony bizony megbűvölte a fiatal embert. És ez megfeledezett a jó barátról, megfeledezett a házigazdáról, beleszeretett a sugár szép asszonyba.

A báróné egy mosolylyal sem, egy szempillantással sem adott biztatást ennek a lobogó szenvedélynek és nem is sejtette, hogy milyen égő csóvát dobott szépségével a fiatal grófnak, férje barátjának a szívébe. Azt azonban észrevette, hogy férje homlokán néhány nap óta sötét árnyék borong. Azon a tiszta, magas, nemes homlokon, mely eddig sima gondatlanságban ragyogott.

séggel, szeretettel és ragaszkodással fogadják. S látva az igaz szeretetet, — mely iránta mindenütt megnyilatkozik, — látva a törhetetlen ragaszkodás kétségbe vonhatatlan jeleit, könnyebben küzd meg Karácsonyi Sándor azokkal a nehézségekkel, melyeket az idő zordonsága és az ellenpárt magaviselete folytán el kellene szenvednie.

Ugyanoly, — mondhatni még nagyobb — lelkesedéssel fogadták választói az aranyosmaróthi és az oszlányi járásokban, mint a verebélyiben. Minden község, minden választó örömprevesse várta, hogy hallja ajkairól hirdetni az igazság ígét. S az ajkairól elhangzott szó belehatolt szíveikbe, meggyőző, nyílt, férfias előadása mindenütt magával ragadta hallgatóit. Tudta azt mindenki, hogy az, amit beszél nem érzelmeik, elveik megtevesztésére irányul, — nem üres ígét, — hanem tartalmas programja a haza érdekében kifejtendő munkásságainak.

S hiveinek tábora napról-napra, — mondhatnók óráról-órára, — folyton növekszik. Nem ingatja meg azokat szent érzelmeikben semmi, nemes lelkesedéssel gyülekeznek mind tömegesebben zászlója alá, hogy diadalra segítsék. De félre is minden kétkedéssel. Annak a zászlónak, melyet ily szeretettel, ily kitartással, ily rajongással követnek a nép romlatlan gyermekei s melyet ily biztonsággal ragadt meg Karácsonyi Sándor erős keze, bukni, sárba tiportatnia nem lehet.

Legjobban tudja és látja ezt maga az ellenpárt, mely távozni látja köréből eddigi kitaró hiveit. Veszni érzi lába alatt a talajt. Bizonytalanság, kétkedés, aggodás, reménytelenség ütött tanyát soraikban s nem egy, de számtalan alkalommal hallhatják egymás között a lemondás bus elgiát. De nem is csoda. Hiszen maguk vágták önmaguk alatt a fát. Rövidlátással, elbizakodottságukkal, üres göggyükkel, felfuvalkodottságukban csak úgy bántak a szavazópolgárokkal, mint közönséges eszközökkel, melyekre ezéljük elérésére szükségük van. De elbizakodottságuk ez egyszer meghozta a maga méltó eredményét. Oszlányból írják lapunknak: „Klobusiczky János, a kerület volt képviselője odaérkezvén, arra sem méltatta választóit, hogy velük érintkezzék, beszámoló vagy programbeszédet mondjon előttük. Meglátogatott ugyan három polgárt s talán azt hitte, hogy majd ezek parancsára fognak szavazni a többiek is. De Klobusiczky

Mintha tartózkodóbb lett volna iránta, nem volt olyan gyöngéd, olyan figyelmes, nem leste úgy, mint eddig ajkain a szót, hogy valóvá váltsa kívánságait, amint ezek megszületnek.

Férjének különös, eddig sohasem tanúsított tartózkodása komoly aggodalmat keltett lelkében. Vajjon mi lelheti az urát? És az ő lelkében is komor sejtelmek, aggodó érzelmek felhői húzódtak össze.

Mem kápráztatta többé a boldogság örökös verőfénye . . . Aggodás, félelem, gyötrellem szállta meg a lelkét.

És ez így tartott néhány napig. Az örökös verőfényre komor felhő vetette árnyát. De csakhamar megjött a tisztító vihar.

A gróf, aki nem volt képes elfojtani a keblében támadt érzelmeiket, elvesztette önuralmát és egy estalkonyi sétán, az erdő bizalmas magányában leborult a szép báróné előtt és megvallotta, hogy szereti.

A báróné éppen abban a pillanatban taszította el magától, mikor férje megjelent és tetten érte a térdeplő grófit. Reávetette magát a hitvány barátira és kegyetlenül töltötte ki rajta bosszuját.

És mikor lihegve föltápázkodott a földre tepert grófról; az asszony a karjai közé vetette magát és zokogva suttozá:

— Milyen büszke vagyok reád! . . . Szeretlek!

ez egyszer nagyot tévedett számításában, mert a választók ilyen értelmű táviratot küldtek az aranyosmaróthi szabalelvüpart elnökéhez:

Kosztolányi Aurél, Aranyosmaróth. Legnagyobb sajnálatunknak és felháborodásunknak adunk kifejezést, hogy Klobusiczky János jelöltünk szabalelvüparti választóit arra sem méltatta, hogy előttük megjelenjék. Több oszlányi szabalelvü választó.

Persze az ellenpárt vezérlő férfiai azt hitték, hogy üres fenyegetésekkel fognak hatni a választópolgárok lelkületére. Pedig éppen egy mameluk-korifeus szavait idézem, mikor eszükbe hozom, hogy „mely alkotmányos országban lehetséges az, hogy a kisebbség terrorizálja a többséget?” Pedig, ha számítani, azaz csak összeadni tudnának, könnyen felemelkednének a rájuk nézve szomorú való ama magaslatára, hogy most mi vagyunk a többség s ők a kisebbség. S mégis ők akarnak a megfélemlítés rut eszközeivel eredményeket elérni. És — sajnos, — ez a megfélemlítés eleinte hatott is, sőt talán a kerület központjában: Aranyosmaróth városában, — tehát éppen ott, — ahol a legintelligensebb választók laknak, — még most is vannak olyanok, — kik befolyásoltatni engedték magukat és elveiket, megfélemlítések és fenyegetések üres szóáradata által. De hiszük és reméljük, hogy mire döntésre kerül a sor, lerázva a kényszer által meggyőződésükre erőszakolt rabbiéseket, igaz magyarokhoz méltón fogják mindenki szemébe megmondani: Tévedésben voltunk, erőszakkal befolyásolták meggyőződésünket, de most magunkba szállva, itt állunk magyar őszinteséggel, tiszta elvekkel.

S ha csak a megfélemlítés eszközeivel dolgoznának. Dehogy! Kezükbe ragadták ők a megtevesztésnek legutálatosabb fegyverét, mely lenyűgözi a gyengébb lelkében a szabad akarat önálló megnyilatkozását s melynek nyomása alatt oly tette ragadtatják magukat, mely megbélyegzi lelküket, erkölcsüket. Vannak pozitív adataink, a melyek alapján az eljárást már akár ma is megindíthatnánk, hogy egyesek, kik a párt szolgálatába szegődtek, 40—50 koronát, sőt még nagyobb összegeket is kínálnak még most is egy hitelhagyott szavazatért. Ilyen rut megvesztegetésekről több községből hallottunk, így Garamszentbenedekről, Taszárról, Hullról, Keresztúrról, Szkiezóról s még számtalan helyről, majdnem mindenütt. De nemcsak egyeseket, hanem egész falvakat akarnak a pénz hatalmával meggyőződésük megtagadására kényszeríteni. Különösen ott, hol az egész falu népe sziklaszilárdan áll mellettünk s ahol egyesek megvásárlása nagyon tetemes összegbe kerülne, vagy teljesen lehetetlen lenne. Itt azután másképpen hatnak a nép lelkületére. Megvesztegetéseiket pártfogói bőkezűségbe burkolják, de persze a maecenási tóga szegélye alól kilátszik a lóláb. Aha községnek 2000 koronát ígért egy valaki — templom építésére, — Szelepesénynek a templom köré vaskerítést. Malonyának tűzifecskendőt. De világos, hogy csak azon kikötéssel, ha az egész falu eladja lelkét, hitét, meggyőződését. Taszáron 4 fillérért mérik a pálinka literjét, — persze nem a koresmáros „emberszeretéből,” — mert hisz a különbözetet busásan megfizetik, önzetlen pártfogók. Céljukat azonban ezzel sem tudják elérni, mert a felvilágosodott, romlatlan nép undorral fordul el az alamizsnaosztogatóktól.

Számos adatot tudnánk még felhozni, mely utálattal és felháborodással töltene el a lelkeket. Le tudjuk rántani a leplet köztisztletben és becsülésben álló emberek aljas ténykedéséről, kik maguk is gondolkodásukban meghibbanva azt sem tudják, hogy mit cselekszenek. De figyelmeztetjük őket, hogy ezen alávaló megvesztegetéseknek egész sorozata világos tényállásban összefoglalva, már rendelkezésünkre áll. S ha szükségünk lenne rá, mindenestre a leghatályosabban és legszigorúbban fogjuk kérni a törvény megvesztegethetetlen al-

kalmazását. S ekkor aztán tetteiknek elkerülhetetlen következményeit csak önmaguknak tulajdonítsák.

Krónikás.

Választási mozgalmak.

A lévai kerületben.

Nem küzdelem, nem harc folyik a lévai választókerületben. Egyszerűen a lelkesedés vihára tört ki ott, mely napról-napra csak növekszik erejében, miglen a folyó hó 26-iki választásnapja érkezik el, hogy ünnepélyes, fényes bizonysgot tegyen arról, hogy nem pusztító volt a vihar, de termékeny eső, melyet e vármegye közönségének lelkülete oly régóta szomjuhoz.

Alig lehet szavakat találni annak jellemzésére, hogy a lévai kerületben milyen óriási a lelkesedés az ellenzék jelöltje ifj. Madarász József mellett. — Tudjuk mi azt már régen, hogy a lévai kerület mindig igaz független érzelmű kerület volt. De elnyomták ez érzelmeket az utóbbi időkben. Pénzzel, erőszakkal, fenyegetéssel. Most azonban már csordultig telt meg a pohár. A visszafojtott keserűség végre utat tört és mikor szabad levegőt ért, a hazafias lelkesedés izzó lángjába csapott át, mely pillanat alatt elborította az egész kerületet. Nagyszerű idők ezek. A történelem fényes napjai közül valók, melyekről unokainak áhitattal, ünnepi hangulatban fognak egykoron megemlékezni.

Faluról-falura járja be az ifj. Madarász József a kerületet és faluról-falura a győzelem kétségbe vonhatatlan igaz jelei tárulnak szeméi elé. Ilyen kerületeket adj Istenünk sokat a magyarnak és Magyarországot csakugyan nem kell féltünk a jövőtől.

Nem kell itt zászló, nem kell itt pénz s mi egyéb, hogy hiveket toborozzon az ellenzék, nincs itt különbség a vélemények között. Egy táborba szegődött az egész kerület: az ifj. Madarász József táborába.

Felesleges ugyan, hogy a választás többi mozzanatait is részletezzük, de fel kell, hogy jegyezzük mégis azt, hogy a képviselőjelöltet olyan imponáns tömeg kíséri faluról falura, amilyennek az egész országban sehol párját nem talál. A végtelen kocsisor egyik falut a másikkal köti össze, midőn Madarász József a falvakat felkeresi.

A történelmi hűséghez tartozik még az is, hogy Leidenfroszt László, a kormánypárti jelölt annyira el van hagyatva, hogy egyes községekhez még közeledni sem merészel. Hanem azért — úgy látszik utolsó perczig akarja a versenyt folytatni, bár nem is verseny ez részéről tulajdonkép, de inkább számalmas vonaglás, mely csak arra jó, hogy a nagy ellentét minél feltűnőbb legyen.

Az ujbányai kerületben.

Dr. Wildfeuer Károly, az ellenzék jelöltje győzelme elé sok reménnyel néz az egyesült ellenzék. A lelkesedés az egész kerületben párját ritkítja. Hiába, elérkezett az idő, hogy a nép öntudatra ébredt és magát óráról fogva vezetett nem engedi. Pedig sok merényletet intéznek e kerületben is a törvény, a jog és igazság ellen. A megvesztegetés özőnével árasztják el a kerületet. Szemérmetlenül, kihívóan becsméri az igaz érzést. És aztán ezt akarják ők a nép igaz akaratának nevezni. Émelygés fogja el a jobbérzésű és erkölcsű honfiakat. A szegény pirja futja el orcáinkat. S a legborzasztóbb kétségbeesés szállná meg a lelkeket, ha másfelől nem látnók, nem tapasztalnók, hogy a nemzet jobb sorsra érett már meg, hogy öntudatra ébredt, hogy akaratereje megizmosodott. Elsőpri ez a nép a gaz merénylőket utjából és ha Isten van a világban, nem lehet kétség benne, hogy a haza szent ügye az ujbányai kerületben is győzedelmeskedni fog.

Dr. Wildfeuer Károly állandó összeköttetésben van a kerülettel. A nép

4.

mindenütt kitüntető szeretettel fogadja. Rajong zászlójáért. Elszántan és önérzetesen küzd mellette.

Ellenfeléről természetesen annál kevesebb jó hír érkezik, már t. i. az ő szempontjából. A kincstári hivatalnokokon és szolgákon kívül alig vannak hívei; úgy hogy az újbányai kerületben gróf Wickenburg Márk minden megelőző népszerűsége dacára is különösebb, drasztikusabb eszközök igénybevétele nélkül aligha kerül ki győztesen.

Levél a szerkesztőhöz.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A „Bársi Hirlap” mult számában „Kortesküzdő pénzügyintézetek” czim alatt megjelent cikk élénk feltűnést keltett, nemcsak az aranyosmaróthi választókerületben, hanem ennek határain túl is és valóban nagy hálával tartozunk a szerkesztő urnak, hogy oly bátran tárta fel azokat a felháborító visszaéléseket, melyek az aranyosmaróthi két pénzügyintézet nevében a folyamatban levő választási küzdelmek alatt történnek.

Részemről ugyan nem fogom fel oly tragikusan az esetet, mint szerkesztő ur, mindamellett kötelességem elismerni, hogy közölt cikkje jó hatással volt a közönségre.

Engedje meg szerkesztő ur, hogy néhány szóval én is elmondjam az esetre vonatkozó véleményemet, mert én némileg más színben látom és azt hiszem velem együtt sokan, különösen azok, akik nem sodortattak bele a választási küzdelmek izgalmaiba és így az eseményeket általában nyugodtabban figyelhetik meg.

Az, hogy az aranyosmaróthi két pénzügyintézet nevében olyan forma ijesztgetések történnek a választókra, hogy aki nem szavaz a kormánypárt jelöljére, annak felmondják a kölcsönt stb., higgye el szerkesztő ur, igen-igen ügyetlen kortesfogás és inkább árt, mint használ a kormánypárt jelöltjének. Az ugynevezett harcászati cselek, mint a milyenek a kortesfogások, az esetek ismétlése alkalmával, ha nem változnak, teljesen elvesztik erejüket, ami nagyon természetes, mert ha az ellenség táborra tudja azt, hogy adott körülmények közt ellene milyen eselvetést fognak alkalmazni, misem könnyebb mint ezt a cselet kijátszani. Ha az aranyosmaróthi pénzügyintézetek más téren is ilyen elesépet, idejét multa rendszerben vezetnek, akkor nem nagy jövőt jósolunk nekik.

De meglehetősen ügyetlen kortesfogás ez azért is, mert arra számít, hogy a népet be lehet csapni. Pedig a népet nem lehet becsapni. A nép sokkal jobban fel van már világosodva, sem hogy tudatában ne volna annak, hogy az ilyen üres puskaropogtatásoktól egyáltalában nem kell megijednie és szégyenlenie is, ha ilyen abszurd ijesztgetések által meggyőződéséről eltántoríthatná valaki.

B. cikkének másik részére térve át, hogy t. i. a pénzügyintézetek nem politikai testületek, hogy egyik másik jelölt mellett állást foglalhatnának, hát ebben ugyan szintén igaza van szerkesztő urnak, de azt sem szabad valami komolyan venni, mert miben nyilvánulhat a pénzügyintézetek állásfoglalása?

Vagy abban, hogy az alkalmazottak elhanyagolva kötelességeiket, kortesküddéssel töltik idejüket, vagy csupán abban, hogy a pénzügyintézetek épületeire kitűzik egyik-másik jelölt zászlaját.

Az előbbi sem nem oszt, sem nem szoroz. Az olyan alkalmazottak, akik hivatalos kötelességeiket képesek elhanyagolni, még ha erre feletteseiktől kaptak is utasítást — nagyon győnge alakok lehetnek és egyáltalában nem érdemesek arra, hogy izgalomba jöjjen tisztességes ember miattuk — az ilyen alakok csak szárnalmas mosolyra érdemesek.

Ami pedig a zászló kifüggesztését illeti, azon is csak mosolyognunk kell, mert ha egy pénzügyintézet nem bír annyi önállósággal, hogy semlegességet tanúsítson a választási mozgalmakban, az annak

a jele, hogy valahol baj van a kréta körül. Hogy hol, ezt bizony nem nehéz kitalálni. Nem is áruljuk hát el, ugysis eltalálja mindenki. Annyi bizonyos, hogy ropant falusias színezete van a dolognak és kiesinyes gondolkozásra vall az eljárás.

Szóval szerkesztő ur, — ne tessék ám kétségbe esni a pénzügyintézetek miatt, biztosíthatjuk róla, hogy a választások eredményét az ő működésük és illetve, az ő nevében történő visszaélések édes-kevés befolyással lesznek — sőt ha a hazafias meggyőződésen kívül egyéb tényező is szerepelhet a kormánypárt jelöltjeinek biztos bukása mellett — ez a visszaélés lesz az és így még hálásak is lehetünk nekik érte.

Azért nem mondom, hogy a visszaélések ellen bejelentett aktióját abba hagyja — tessék csak folytatni, de én mégis azon a nézetem vagyok, hogy az ilyen visszaélések első sorban a társadalmi boykott útján torlandók meg.

Azon reményben, hogy a helyzet megvilágítása érdekében jelen soraimmal nekem is sikerült valami jót tennem — egyuttal boocsánatot kérve bőbeszédűségemért, maradok a szerkesztő urnak igaz tisztelője

Egy nyugodtan viselkedő hazafi.

Kortesdalok.

A maróthi sakter fia
Látja, veszélyben a haza;
Talpra hívja ő a népet,
Fegyverre a szegénységet.

Éljen a haza!

Schlesingerből Török Móríz
A zsidótól ez is nagy vicz.
Nem hiába hogy fiskális,
Beesapja a liberálist.

Éljen a haza!

Karácsonyi kötélnek állt,
Igy kívánta azt a néppárt!
Nem úgy járt ő, mint járt Linek,
Megsegítik a szegények.

Éljen a haza!

Klobusiczky, Karácsonyi,
Mindakettő igaz honfi.
Tiszapárti nem kell nekünk,
Néppárti lesz a követünk

Éljen a haza!

A néppártnak az a baja,
Hogy még kevés a zsidaja;
Mihelyt azok többen lesznek,
Liberálok mind kivesznek,

Éljen a haza!

A zsidó is már közénk jó
Lám: közelg a boldog jövő;
Egy akol s egy pásztor legyen,
Hogy a magyar boldog legyen.

Éljen a haza!

Ne félj zsidó a néppárttól
Csak a hamis liberáltól;
Szemedbe ő szépen nevet,
De lelkében mélyen megvet.

Éljen a haza!

Ide zsidó, ide hozzánk
Védd a jogot, védd a hazánk!
Igaz anyánk ez minékünk:
Minden polgár a testvérünk.

Éljen a haza!

A néppártban tót és magyar
Egyet gondol, egyet akar:
Zászlóján a jog s igazság!
Éljen a magyar szabadság!

Éljen a haza!

Klobusiczky jó emberünk
Mért is nem harcolsz mi velünk!?
Tiszát verjük le, nem Téged,
Hisz te szereted a népet

Éljen a haza!

Az alkotmány! magyar szentség!
Sérthetetlen, mint istenség:
Ezt bántotta dolyfős Tisza;
Rajta magyar! Verjük vissza!

Éljen a haza!

Csak ez egyszer! Egytelenszer!
Jaj te neked Tiszarendszer!
Csinálunk egy forma hibát
S agyoncsapjuk vele Tiszát!

Éljen a haza!

H i r e k.

Magyar esküvő idegenben. E hó 14-én tartotta széplaki Botka Arpád huszárkapitány esküvőjét a karintiai Vietring várkastélyban Morozzó Adelinea grófnővel. Jelen voltak a menyasszony szülein kívül: Morozzó Constantingróf, Rosenberg Orsini herczeg és Isa herczegnő, Moro Zsófia, Aichelburg Berta báróné, Festetich Mária grófnő, Janovics huszárezredes és leánya, Rainer kerületi főnök és neje, Rainer Huberta kisasszony, Gröller Ada kisasszony, Aichelburg József báró és neje Seyssel d'Aix Camilla grófnő, Ehrfeld olasz consul és neje, Van der Sloot huszárkapitány, Dithfurth báró, Chorinsky gróf huszárfőhadnagyok, Spinetti báró, Burger és neje, Ruttikay, Botka Zoltán és neje, Pittel Paula bárónő. Az esketési szertartást Dr. Amsehl kanonok és a vőlegény barátja Ottmár benedictinus atya végezték. A 13-ik században épült várkastély falai régen láttak ily fényes képet, hol a máltai lovagok egyenruhája, fényes olasz, a mi katonai, diplomáciai, magyardisz a kis apród fehér ruháskája elegyedett a szebbnél-szebb párisi divatu női ruhák közé. Az egyházi szertartást oly fényes reggeli követte hol a francia, olasz, német felköszöntők után megcsendült az édes magyar szó is. A fiatal pár elutazása után a díszesen ékesített teremben felhangzott a „vékony deszkakerítés” táncra hívó dallama, melyet a magyar urak oly hévvel táncoltak, hogy bizony megirigyelhette volna a teremfal freskón lévő szép női alak is. Emlékezetes nap volt, Istennek hála érette.

A nagyugróci kórorvosi állás, melynek betöltéséről mult számunkban megemlékeztünk, megüresedett, a mennyiben Dr. Ondrejcska György arról leköszönvén, elnyerte az uradalmi és gyári orvosi állást Zayugróczon és ugyanott folyó hó 19-én egyhangulag kórorvossá választott meg.

Elszaporodott jó sok. Aranyosmaróton annyira elszaporodtak a jó sok, hogy a közigazgatási hatóságnak komoly aggodalomra ad okot. S tetszik tudni, kik ezek a jó sok? A kormánypárti messze híres százzsebű kortesek. És tetszik tudni miért? Azért, mert a mikor egy-egy kedvező jóslást megeresztenek, rögvést sok bankó hull a zsebükbe. Mert ha nem is eszesek ők, de igen élelmeseek, azaz, hogy inkább fura-fangosok. Ugy jósolnak ők, hogy legyen bő titulusok pénzelni. És nagyszerűen sikerült az nekik. Hát valóban kár a képviselőjelölt urnak becses értékű pénztárcáját közprédának kiszolgáltatni, mert ha győz, akkor is veszít, még pedig sokat, a kerület nagy többségének a szeretetét okvetlenül, ha pedig nem győz, ami több, mint bizonyos, ekkor már csak még inkább kár azokért az értékes rubelekért, a melyeket igazi humanus czélokra fordíthatott volna és akkor megáldaná érte a jó Isten. Talán késő is ez intelmünk. Mindegy, jobb későn, mint soha. —

Uj politikai hetilap Trencsénben. Örömmel értesülünk, hogy Trencsén vármegyében is gyökeret vert az ellenzék és hogy már odáig fejlődtek a viszonyok, hogy külön organuma is van az ellenzéknek. „Trencsényi Lapok” czim alatt indult meg a lap, főszerkesztője Szilvay István, felelős szerkesztője Dr. Pető Béla trencsényi ügyvéd. A lap első száma

diszére vall a vidéki hírlapoknak és ha azokat az elveket fogja mindvégig hirdetni, melyekről első száma tanuskodik, — úgy szép jövőt jósolunk neki.

150000 korona választási czélokra.

Az aranyosmaróthi választókerület kormánypárti jelöltje részére — hír szerint — 150000 korona van előirányozva választási czélokra. Hogy mi igaz, mi nem a dologban, azt valóban nem tudjuk. A szám ugyan horribilis nagy, de nem hihetetlen, különösen nem akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a Klobusitzky-pártnak igen jeles és éhes kortesei vannak, akik bizony még többet is el tudnának zsebelni. Mert csak ezek a jóakarók zsebelik ám a sok pénzt; a népnek elenyésző csekély rész jut belőle. A népnek, ha mindjárt 20 koronát adnának is fejéknél, még 2000 választó mellett sem jutna több belőle 40000 koronánál, pedig először is 2000 embert meg nem lehet vesztegetni, másodsor pedig a 20 koronát sem nagyon dobálják a teljhatalmu kortesek, akik tele zsebekkel indulnak kortesutra. Igazán esodálatos, hogy a kormánypárton ezt nem veszik észre. De hát hogyan is vehetnék észre, mikor hiszen náluk az az elv járja, hogy ha nem volna Klobusitzky-nak ellenfele, ők állítanának egyet. Mert az fizet, akinek van; már pedig Klobusitzky-nak van pénze, miért ne fizethetne. Még csak az a megjegyzésünk volna, hogy a nép ezekről a kortesmachinációkról egészen jól van informálva és már csak azért sem hajlandó nekik felülni, mert látja, hogy az ő bőrére akarnak nyereszkeskedni. Ide igatjuk a helyzet jellemzésére, hogy a kortesek ugyan üres zsebeket jelentenek, ha visszatérnek a kortesutról, de azért ők tudják legjobban, hogy még pénzzel sem lehet már híveket toborozni a kormánypártnak. Az készletti úgy látszik a kormánypártot, arra hogy a hivatalos pressziót veszi igénybe. Nem akarjuk megnevezni az illetőket, de még rá kerülhet a sor. Ugy hírlik, hogy a főispán jelenléte a kerületben, a hatalom közegeinek felbátorítására alkalmas. Ez egyszer hihetőleg a főispán jelenléte sem fog segíteni.

Óvás. Napról-napra szaporodnak a különböző nevek alatt csusz és köszvény ellen ajánlott szerek. Mindezek azonban nem tudják befolyásolni a közönség bizalmát, melylyel a Zoltán-kenőcsöt régidőkől fogva kitünteti. Ezen világhírű kenőcs nem tévesztendő össze oly szerekkel, melyek számtalan más baj mellett csusz és köszvény ellen is ajánlatnak, mert a Zoltán-kenőcs kizárólag csakis csusz és köszvény ellen használható és ezen bajoknál, — mint azt a legkiválóbb orvosok is igazolják, — tényleg felülmulthatatlan. Üvegje 2 korona a készítő Zoltán Béla gyógyszerházában, Budapest, V., Szabadságtér.

Hangverseny Léván. A lévai állami tanítóképző intézet ifjúsága az intézeti egyesületek javára folyó évi február hó 4-én az „Oroszlán” szálló nagy termében táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez.

A nyitra-verebély-lévai vasút ügyében a vármegyei vasúti bizottság a napokban értekezletet tartott, melyen az engedményes Dr. Neumann Ráfael budapesti ügyvéd jelentette, hogy a finanszírozás biztosítva van. A szóban forgó 52 klm. hosszú vasút költségei 4,400,000 koronát igényelnek. Ebből 1,547,000 korona vagyis 35 százalék törzsrészt utján volna biztosítandó, amiért Nyitrávármegyétől 400,000 korona, Barsvármegyétől 480,000 korona, Nyitra városától 60,000 korona hozzájárulásra számít. Markhot alispán nyitrávármegye hozzájárulását 200,000 koronában helyezte kilátásba.

Ongyilkossági kísérlet. Szikszay Istvánné lévai lakos folyó hó 15-én felkereste Stampovszky Pálné lévai lakos kocsis nejét s kérte, hogy adjon részére oly mérget, melytől csekély kínládással meghalhat. Stampovszky Pálné 120 korona ellenében hajlandónak nyilatkozott ily mérget készítésére s azt folyó hó 18-án a kialakított összeg átvétele után azzal adta át Szikszay Istvánnénak, hogy attól 10 perc alatt meghal. A folyadékot Szikszay Istvánné megitta s oly égési sebeket szenvedett, hogy azóta a halállal vívódik. Eme eset a rendőrség tudomására jutott s a nyomozás megindítván, a beteg kihallgatása útján megállapították, hogy Stampovszky Pálné abban bűnrészes, tehát kihallgatván, beismerte, hogy 4 fillérért lügkő oldatot vett, melyben 30 fillér áru légyport kevert s azt adta Szikszay Istvánnénak italként. A lelketlen nő megbüntetése végett az ügy az aranyosmaróthi kir. ügyészséghez téteztett át.

A sorozás elhalasztása. A hivatalos lap a honvédelmi minster rendeletét közölte, a mely tekintettel arra, hogy az 1905. évi ujonezjutalék törvényhozásilag még nincsen megszavazva s így a sorozás a szokásos időben aligha lesz eszközölhető, az állításnak az exlex állapotban miként való megtartásáról rendelkezik. A sorozó bizottságok márczius és április hónapban csak a hadkötelesek eltartására szoruló férfi hozzátartozóinak keresetképeségét vizsgálják meg a hadkötelesek közül pedig csak azokat a magyar állampolgárokat, a kik a tavalyi sorozáson valami okból nem jelentek meg.

Adóbevallás. A IV. osztályu kereseti adó fizetésére kötelezettek jövedelmüket folyó hó 30-ig kötelesek bevallani, míg a tőkekamat- és járadék adót fizetők valamely izeiket ugyancsak folyó hó 30-ig nyújthatják be a városi adópénztári hivatalba.

Gazdatisztek országos készülődése a választásokra. A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete közgyűlési határozat folytán felhívást intézett Magyarországon összes gyakorlati gazdatisztjeihez, hogy az új országgyűléshez felterjesztendő emlékiratot a képviselőjelölteknek küldött-ségileg vagy bizalmasan nyujtsák át, megkérve azokat, hogy megválasztásuk esetén majd a parlamentben a gyakorlati gazdatisztekre sérelmes törvény revízióját sürgesse a vizsgarendeletet mint meg nem felelőt és jogellenest hatályon kívül helyeztessék a földmívelésügyi kormánylyal, a törvényhozástól az idők hosszú folyamata alatt elbirtokolt jogoknak — a törvény visszaható erejének megszüntetésével — érvényükbe való visszaállítását követeljék. De különösen arra is felkéri az országos egyesület az összes magyar kartársakat, hogy igazságos ügyükről alaposan tájékoztassák a leendő honatyákat, nehogy ismétlődjék a revízió alkalmával az a szembezők felületesség, mely a sérelmes s gyenge szervezeti törvénynek parlamenti tárgyalását jellemezte. Közlebbi utasításokkal, különösen pedig az emlékirattal — nagyobb mennyiségben is készséggel szolgál a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete, (Budapest, VII., Baross-tér 14.)

Főispáni beavatkozás. Lapunk más helyén megemlékeztünk a hivatalos beavatkozásokról és érintettük, hogy Barsvármegye főispánja Kazy János is beleavatkozik a választások menetébe. Lapunk zártakor már közelebbi adatok birtokában vagyunk. Nem állítjuk ugyan, hogy a tisztviselői karra közvetlenül akar pressziót gyakorolni, de annyi tény, hogy a tisztviselők a főispán nevében hivatalos uton felhívtak politikai véleményük nyilvánítására. Hát ez semmi-vel sem kevesebb, mint erkölcsi kényszer s ha igazán kellene minősíteni, még ennél is több. A leghatározottabban tiltakozunk kell a hivatalos hatalom beavatkozása ellen;

ami egy szabad állam méltóságával össze nem egyeztethető. A főispán urnak ugyan szintén meg van engedve meggyőződését szabadon nyilvánítani, de másokat ugyan ezen jogukban sem közvetlenül, sem közvetve nem korlátozhat.

Közgazdaság.

Czukorrépatermelés érdekszövetsége.

A szerencsvidéki czukorrépatermelők elhatározták, hogy érdekeik megvédése céljából szövetkezzenek. A répatermelő gazdák ezen érdekképviselése azóta meg is alakult. A szövetséghez eddig Hajdu, Szabolcs, Borsod és Zemplénvármegyék répatermelő gazdái csatlakoztak. A szövetség célja a czukorrépa termelésére és eladására vonatkozó szerződési feltételeknek a termelő és fogyasztó között való létrehozása és közreműködés a szerződések megkötésénél. Célja továbbá az érdekszövetkezés eszméjének minél szélesebb körben való terjesztése, esetleg országos érdekszövetkezés létrehozatala, végül szövetkezeti alapon czukorgyárak létesítése.

Nemzetiségi alapon álló kereskedelmi társaságok alapítása tilos.

Az újvidéki szerb keresk. egyesület, mint szövetkezet az általános gazdasági hivatáson kívül, még feladatául tűzte ki saját tagjainak, kik csak szerb testületek, egyesületek és intézmények, vagy szerb nők és férfiak lehetnek, anyagi segélyzését, a szerb ifjúság minél szakszerűbb nevelését szerb könyvek kiadását, tönkrement tagok felségítését, szaklapok kiadását s ezt a szerkesztő-bizottság kirendelését és egyleti czélokra szánt hagyatékok és letétek elfogadását is. A cég bejegyzésének közzétételét a cégbiztos abból az okból, hogy a szövetkezet a törvényben meghatározott kereteken túl nem engedett czélokot kíván szolgálni alapszabályai értelmében, megtagadta, mire az újvidéki törvényszék a szövetkezetet feloszlatta. A szegeci itélőtábla az első bíróságívégzését helybenhagyta oly értelemben, a „Szerb Kereskedelmi Egyesület, mint szövetkezett Ujvidéken” cégnek nem a feloszlata mondatik ki és az ebből kifolyóan szükséges további eljárás rendeltetik el, hanem ennek a cégnek a bejegyzése tagadtatik meg, mert a tisztán és kizárólag anyagi, gazdasági érdekek jogrendjét szabályozó K. T.-nek szelleme egyáltalában kizárja, hogy kereskedelmi társaságok nemzetiségi alapon keletkezhesenek és folytathassák működésüket, már pedig ebből a szempontból a betervezett alapszabályoknak számos rendelkezése, sőt már maga a bejegyzettni kért cég szövegében előforduló „szerb” jelző is a szövetkezet célja tekintetében félreértésekre szolgáltat alapot. A Curia a napokban a határozat ellen beadott felfolyamodást hivatalból visszautasította.

Törvénykezés.

Nem sikerült próbálkozás.

Annak idején Pető Bertalan népbanki igazgató és fivére Pető Albert fakeskedő magukra vállalták a zavarba jutott Pető Pál-féle üzlet lebonyolítását. Így kerültek ők hozzá, hogy az aranyosmaróthi kereskedőkkel közelebbi érintkezést keressenek; akiket az üzlet könnyebb lebonyolíthatása céljából belevontak érdekkörükbe. Könnyen ment a dolog, mert arról volt szó, hogy a tetemes mennyiségű árukészlet ne dobassék poton áron a helybeli piacra és arról is, hogy a régi üzlet-helyiségben ne legyen hasonló üzlet. A kereskedők ugyan tisztában voltak azzal, hogy ha meg is szűnik ez az üzlet, nem sokat érnek vele, mert hiszen egy megszűnő üzlet helyett mindig kétszer annyi szokott alakulni, mindamellett úgy vélték, hogy ideig óráig is jobb a semminél, de meg abból meg épen kárunk lehet, ha a

nagy árukészlet leszállított áron fog forgalomba kerülni. Így esett meg, hogy a kereskedők némi kárpótlást voltak hajlandók ígérni Petőéknek, akiknek az alku szerint az egész árukészletet egy helybeli kereskedőnek kellett átadni, mert a kereskedők biztosítva akartak lenni arra vonatkozólag, hogy az árukészlet a helybeli piacra dobatni nem fog vagy legalább is nem fog a rendes forgalmi áron alul értékesíteni.

A kereskedők ennek, valamint annak fejében, hogy a Népbank helyiségében 5 éven át üzlet nem lesz — bizonyos %_o-ban ígérték a kárpótlást megtéríteni a két Petőnek. — Történt, hogy az árukészlet a helybeli piacon került forgalomba, természetesen mérsékelt áron, aminek az összes kereskedők nagy kárát vallották. Mindenki azt hitte, most már vége az alkunak s maguk Petőék is azt hitték, mert egy új irást is készítettek, melyet egyes kereskedők alá is irtak azzal, hogy csak akkor

kötelezi őket, ha mind a kereskedő aláírja. De nem írta alá s bárha az irás is arról szól, hogy a szóbeli megállapodás az irányadó s az új irás is arról intézkedik, hogy egy kézbe kell kerülni az egész árukészletnek, — Petőék mégis jogosnak vélték a maguknak kikötött perzentet követelni. Azonban óvatosság volt, csak Simkó Adolfot perelték be, úgy okoskodva, hogy ha az egyik elveszti a pert — a többi úgy is fizet, — viszont ha az egyik megnyeri a pert, a másik is megnyerné és mindjárt 5-6-szoros költségek merülnének fel.

A per során felvonult a sok tanu és ami természetes — a bíróság felpereseket keresetükkel elutasította és az összes költségek fizetésére kötelezte. Persze még folytatása lehet a pernek, mert hiszen még csak a kir. járásbíró előtt dönt el a per.

Az eset kereskedői és jogász körökben élénk érdeklődés tárgyát képezi, mert van a dolognak némi sötét háttere, aminek a

szellőztetését úgy látszik az érdekeltek későbbi időkre akarják halasztani.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódnak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

Vesztegető. Van tudomásunk az esetről és lesz rá gondunk, hogy annak idején érvényesítsük.

H. B. urnak. Szívesen közölnénk, de cikke nem alkalomszerű. Nincs kizárva, hogy alkalomadtán közöljük.

T. S. Verebely. Az bizonyos, hogy ön sokat hibázott. Erély uram az első feltétel; ha az nincs, elvesztette lábait alól a talajt.

Dianna. Engedje meg, hogy kimerítő választ máskor küldjünk. Nem érünk rá filozofálni, sok egyéb fontos dolgunk van most.

**Férfi és női
czipő**

a legizlésebb kiállításban
a legjutányosabb árak mellett megrendelhetők nagyban
és kicsinyben.

Bernstein Mór
czipőgyárában

Ujpest,

Arpád-utca 21. szám.

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Dunántuli Közművelődési Egyesület
SORSJEGYEI

1284 nyeremény értéke

60 000 korona.

I főnyeremény 30.000 korona ért.

2 főnyeremény 10.000 korona ért.

I drb. ára 1 korona.

II drb. ára 10 korona.

Huzás 1905. márczius hó 11-én.

Kaphatók mindenütt és a Cultur egyesület irodájában, Rökk Szilárd-utca 2.

Vidékre viszonteladók kerestetnek.

ÚJDONSÁGOK

téli női kalapokból

valamint

női- és férfidivat cikkekből

megérkeztek

WEISZ EDE

áruházába Aranyosmaróth.

NŐI FELÖLTŐK

nagy választékban.